

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

కవితార్కికసింహ సర్వతంత్రస్వతంత్ర
శ్రీమద్వేదాంతదేశిక విరచితం మహాకావ్యం

॥ యాదవాభ్యుదయః ॥

॥ త్రయోదశః ఆ సర్గః ॥

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ యాదవాభ్యుదయః ॥

॥ త్రయోదశః ఆ సర్గః ॥

ప్రసాదభాజః ప్రతినిర్గతాం తాం

ప్రాసాదతో వాసవవల్లభాయాః ।

సమగ్రశక్తిః సమయోపయాతః

ప్రాణేశ్వరీం ప్రాప్తుమియేష శౌరిః ॥ 13.1 ॥

తామద్భుతాం సిద్ధిమివాద్భుతానాం

సౌభాగ్యవిద్యామివ సద్గుణానాం ।

సత్తామనన్యామివ సద్గుణానాం

యథాశ్రుతం ప్రైక్షత యాదవేంద్రః ॥ 13.2 ॥

అంగైరవజ్ఞాతకదంబగోల్పైః

అస్పందమందేన విలోచనేన ।

లీలోపశాంత్యా లిఖితేవ సాఽభూత్

దామోదరే దృష్టిపథం ప్రయాతే ॥ 13.3 ॥

పద్మాకరాణాం పరిషన్నివేశే

పర్వాప్తచంద్రాయుతకాంతిసారే ।

అనన్యలభ్యాం లభతే స్మ తృప్తిం

తస్యా ముఖే దృష్టిరతీవ శౌరేః ॥ 13.4 ॥

వాచస్పతిత్వం చ వనస్పతీనాం

దివ్యేతరేషాం చ దివస్పతిత్వం ।

దాతుం క్షమాయా దయితే తదానీం
 ఆజ్ఞాపకో నూనమభూదనంగః || 13.5 ||

తస్మిన్ ద్వితీయామివ వైజయంతీం
 సా చ ప్రయే సాచివిశేషరమ్యాం |
 కటాక్షమాలాం నిబబంధ కృష్ణే
 కామాధికే కౌతుకమేదురాక్షీ || 13.6 ||

అలక్ష్యభేదత్రివిధాంబుజాభైః
 ఆలక్ష్యశృంగారగుణానుబంధైః |
 స్వయంవరస్రగ్భిరభావి తస్యాః
 కాలోదితే కంసరిపౌ కటాక్షైః || 13.7 ||

స వైజయంత్యాదివిభావశాలీ
 నిర్వాజనిష్పన్న నిజానుభావః |
 శృంగారవీరాదుభతచిత్రితాత్మా
 రమ్యస్తయా నిర్వివిశే రసోఽన్యః || 13.8 ||

ఆకేకరాణామనఘస్తదానీం
 ఏకక్షణం లక్ష్యమభూత్ బహూనాం |
 తస్యాః స్థిరానందపరిప్లుతానాం
 అర్థస్వృశామర్థవిలోకితానాం || 13.9 ||

తస్యాశ్చిరాకంక్షితలాభధన్వైః
 అపత్రపామంధరితైరపాంగైః |
 బభార భూయో బహుమానపూర్వం
 బాల్యే ధృతాం బర్హికలాపభూషాం || 13.10 ||

సంతానసౌభాగ్యఘనేన యూనా
 సిక్తా సుధాసారనిభైరపాంగైః |

ఉద్భన్నరోమాంచత తిర్భభాసే
కాంతప్రోహా కమలస్థలీవ ॥ 13.11 ॥

స్వకాంతిసామ్యాదివ జాతసంగైః
శౌరిస్తదా స్వాగతసూక్తిగర్భైః |
ప్రియాసఖీనామభజత్ ప్రహృష్టైః
ఉదీక్షణైరుత్పలపుష్పవృష్టిం ॥ 13.12 ॥

స రుక్మిణీనేత్రచకోరచంద్రః
సా తత్ప్రహర్షాంబుజపూర్వసంధ్యా |
తదద్భుతద్వంద్వమవేక్ష్య సఖ్యః
ప్రాపుస్తులామస్పరసామనూనాం ॥ 13.13 ॥

తథైవ తాదాత్మ్యమివాఽఽగతానాం
తస్యాః సఖీనాం సమమావిరాసత్ |
పరస్య వీక్షాం ప్రతినలపంతో
వక్రోక్తిగర్భా ఇవ మందహాసాః ॥ 13.14 ॥

స కౌస్తుభాభ్యర్ణనివేశయోగ్యం
కన్యామయం కామపయోధిరత్నం |
పరీతమారాత్ ప్రతిహారపాలైః
పశ్యత్ క్షణం పాంథ ఇవావత్స్థే ॥ 13.15 ॥

తం మాల్యభూషాపరికర్మితాంగం
ధారాతటిత్వంతమివాంబువాహం |
సమీక్ష్య బాలా తదనన్యదృష్టిః
చర్యామవాలంబత చాతకానాం ॥ 13.16 ॥

తలోదరీం తాలఫలస్తనీం తాం
తామ్రాధరాం చారునవోత్పలాక్షీం |

కిం నామ భావీతి విభావయంతీం
 కృష్ణస్తదా కించిదివాఽఽససాద || 13.17 ||

దుర్దర్శమధ్యం ద్వీరదేంద్రయాతాం
 వ్యూహక్రమవ్యక్తవిచిత్రగాత్రీం |
 పరైరభేద్యాం ప్రతిజగ్ముషీం తాం
 కాంతాత్మికాం కామచమూం స మేనే || 13.18 ||

స చంద్రికాం చంద్ర ఇవాభియాతః
 చంద్రాననాం యాదవవంశచంద్రః |
 నిర్వేశనీయః సవిశేషమాసీత్
 నేదీయసాం నేత్రచకోరబృందైః || 13.19 ||

అహం త్వయా దూతముఖేన దూరాత్
 సాధ్వాస్య సమాహూత ఇహోపయాతః |
 మా తే భయం భూదితి మంజుభాషి
 తామగ్రహీదగ్రకరే ముకుందః || 13.20 ||

ప్రియేణ సా తేన గృహీతహస్తా
 తద్వక్త్రదివ్యాంబుజషట్పదేన |
 విలోచనేన వ్యవృణోత్ సఖీభ్యః
 కృతార్థతాం క్షీబదశోల్పణేన || 13.21 ||

ప్రాచోఽవతారానతిశయ్య భూమ్నా
 సా రుక్మిణీ తేన వృతా చకాశే |
 తస్యైవ రూపాంతరదూరవృత్తిః
 కందర్పజన్మానుగుణేవ కాంతిః || 13.22 ||

మల్లీవికాసోజ్జ్వలమందహాసా
 రోమాద్గమైరాహితకోరకశ్రిః |

సమేయుషీ సందదృశే తదా సా
వసంతలక్ష్మీరివ మాధవేన || 13.23 ||

అఘర్మజస్వేదకణావకీర్ణాం
అభీతిజం వేపథుముద్వహంతీం |
అనుష్టబాష్పోదయమంథరాక్షీం
విలోక్య దేవీం విభురభ్యనందత్ || 13.24 ||

హరిప్రియాం కేసరిణీమివైనాం
దురాసదామన్యన్మపద్విపేంద్రైః |
సఖీజనః ప్రీతమనా నిదధౌః
యయౌ చ ఖేదం నిజవిప్రయోగాత్ || 13.25 ||

మిథో గుణైస్తన్మిథునం నిబద్ధం
వియోగవైదేశికసంప్రయోగం |
అజాయతాన్యోన్యనిలీనభావం
సఖీదృశాం సాదరదర్శనీయం || 13.26 ||

జగత్త్రయార్తిప్రశమాయ జాతాం
విహారసంక్షోభితవైరిసింధుః |
దేవేషు పశ్యత్స్వివ పూర్వమేనాం
జగ్రాహ తాం జాగ్రతి రాజలోకే || 13.27 ||

స పుష్పకం రామ ఇవ ప్రియాం స్వాం
ఉత్తారితాం శత్రుభయాదుదీర్ఘాత్ |
మనోజవం సత్యమనోరథస్తాం
ఆరోపయామాస రథం రథాంగీ || 13.28 ||

సా చామరౌఘైరుపచర్యమాణా
వతావధూతైరివ కాశజాలైః |

రరాజ నాథేన రథోదయాద్రౌ
చంద్రేణ పూర్ణేన శరన్నిశేవ ॥ 13.29 ॥

పరస్పరప్రాప్తగుణేన భాసా
బర్హావృతం వ్యోమ విభావయంతౌ |
విరేజతుస్తుంగరథాశ్రయౌ తౌ
విద్యుత్పయోదావివ మందరస్థౌ ॥ 13.30 ॥

ప్రభేవ దేవేన తమోపహేన
ప్రత్యగ్దిశం తేన సహ ప్రయాంతీ |
నిత్యానపాయిత్యమజానతీనాం
సత్యాపయామాస నిజం ప్రజానాం ॥ 13.31 ॥

తాముద్వహంస్తామరసాయతాక్షో
రత్నౌఘదీప్తేన రథేన దేవీం |
ఆత్మానమేవార్యమమండలస్థం
విద్యాసఖం వ్యంజయతి స్మ వీరః ॥ 13.32 ॥

అతీ తదర్కామివ చంద్రలేఖాం
శాంతోపరోధామివ శారదీం ద్యాం |
అమంస్త నిర్విఘ్నఫలామివేచ్ఛాం
శోకత్యజం శూరకులేశ్వరస్తాం ॥ 13.33 ॥

సమేత్య సింహీమివ తామనన్యాం
యానోద్యతం యాదవపంచవక్త్రం |
ఆఘుష్య గోమాయురివామిషార్థీ
చైద్యః క్రుధా దీప్తముఖోఽన్వధావత్ ॥ 13.34 ॥

రుక్మీ చ తూర్ణం ప్రతిపన్నరోషః
 పురో భవన్ భూమిభృతాం సఖీనాం |
 పరాభవస్య ప్రతికారమిచ్ఛన్
 జగ్రాహ పార్షణిం జగదేకనేతుః || 13.35 ||

జిఘాంసితే భ్రాతరి జాతఖేదైః
 కాంతాభిలాషైః కతకైరివాంభః |
 మనః ప్రపేదే సహజాం ప్రసత్తిం
 సత్త్వాధికం సాత్వతవంశగోప్తుః || 13.36 ||

స వీక్షమాణః సవిలాసనేత్రం
 వల్గస్మితం వామదృశో ముఖాబ్జం |
 తదుక్తిభిః స్వాదుతమాభిరాసీత్
 ఆప్యాయితో నూనమనావిలాభిః || 13.37 ||

అనుద్రుతాం వైరిచమూం స వీరో
 బలేన రుద్ధ్వా నిజబాహునైవ |
 వినిర్దిశన్ మార్గభవాన్ విశేషాన్
 విశ్వాసయామాస విదర్భకన్యాం || 13.38 ||

ప్రియాసహాయః పదవీం స గచ్ఛన్
 ద్రాఘీయసీం దారుకసారథిస్తాం |
 ఉదగ్రవేగానుదధేరనూపే
 వీతీన్ క్షణం విశ్రమయాంబభూవ || 13.39 ||

భయార్ణవాదుద్భృతయా స్వయాఽసౌ
 శ్రియేవ సాక్షాదనుభూయమానః |
 పయోధిరూపాం పరిఘాం విలంఘ్య
 ద్యుసంమితాం ద్వారవతీమయాసీత్ || 13.40 ||

పరిష్కృతాం కాంచనతోరణైస్తాం
 వల్గుధ్వజాం వందనదామచిత్రాం |
 రామాసహాయః ప్రసమీక్ష్య రేమే
 రమ్యప్రసూనాంచితరాజవీధీం || 13.41 ||

మహీయసాం మంగలదుందుభీనాం
 నాదైరవజ్ఞాతపయోధిశబ్దా |
 శ్రుతో త్వవానాం విదయే పురీ సా
 స్వర్గౌకసాం శ్రోత్రసుధామపూర్వాం || 13.42 ||

ప్రత్యేయుషాం కంసరిపుర్యదూనాం
 దేవద్రుమాణామివ జంగమానాం |
 అనర్థరత్నాభరణప్రధానాన్
 ఆదత్త దివ్యానుపదావిశేషాన్ || 13.43 ||

తస్మిన్ మహానీలమణిప్రకాశే
 తాం రుక్మిణీమాహితరుక్మకాంతిం |
 పురాంగనాః ప్రేక్షితుమీహమానాః
 స్వర్గాధికానారురుహుః స్వసౌధాన్ || 13.44 ||

కలక్వణన్నూపురచారువాద్యం
 కర్ణావతంసోదితభృంగగీతం |
 కస్యాశ్చిదన్వాగతనాట్యవేదం
 లీలాగతం లాస్యమభూదపూర్వం || 13.45 ||

పరిచ్యుతం కించిదివాంతరీయం
 కాచిత్సమాలంబ్య సహైవ కాంత్యా |
 క్షిప్తేవ తీవ్రేణ కుతూహలేన
 క్షణేన వాతాయనమాససాద || 13.46 ||

ఆముచ్య తాటంకమనంగచక్రం
 సవ్యేతరే సత్వరమావ్రజంతీ |
 అన్యేన కాచిద్భృశమాబభాసే
 కర్ణేన కైవల్యవిభూషణేన || 13.47 ||

ఉదంచితా బాహులతే తరస్యా
 మౌలీస్రజా హస్తగృహీతయాఽఽసీత్ |
 జగజ్జగీషోర్మదనస్య జైత్రీ
 పతాకయేవాద్భుతకేతుయష్టిః || 13.48 ||

ప్రకోష్ఠభాజః ప్రియశారికాయాః
 పయః స్వయం సాదరమర్పయంతీ |
 గావాక్షమాగమ్య గజేంద్రయాతా
 కాచిత్ ప్రసస్మార కృతావశేషం || 13.49 ||

ప్రచారవేగాత్ త్రుటితేన చక్రే
 హోరేణ ముక్తాఫలవర్షిణాఽన్యా |
 అదూరతః సన్నిహితస్య శౌరేః
 ఆచారలాజాంజలిపూర్వరంగం || 13.50 ||

స్తనాంశుకం స్రస్తమబుధ్యమానా
 సఖీజనే సమ్మితమిక్షమాణే |
 పరామృశంతీ వితతాన కాచిత్
 ప్రతిక్రియాం పాణినఖాంశుజాలైః || 13.51 ||

సఖీధృతైశ్చామరతాలవృంతైః
 ఆశ్యానతాం ప్రాపితమంగరాగం |
 విలోకితే శార్ంగిణి విహ్వలాఽన్యా
 శ్వాసానిలైః శోషమివానినీషత్ || 13.52 ||

ప్రసాధయంతీమవధీర్య ఘాత్రీం
 అంగైరసంభావితభూషణాఽన్యః |
 సమీక్ష్య కృష్ణం సహసోపజాతైః
 పరిష్క్రియామాద్రియతేవ భావైః || 13.53 ||

భ్రువా స్ఫురంత్యా మదనస్య మౌర్వీం
 జ్యఘాతరేఖామభిదర్శయంతీ |
 అన్యానుషక్తేఽపి హరౌ వియాతాం
 ప్రాయుంక్త దూతీమివ దృష్టిమన్యా || 13.54 ||

తదీక్షణే భర్తురివ స్మరంత్యా
 కన్యాదశాం కామవశాద్భజంత్యా |
 స్వయంవరాల్లే స్వయమేవ తస్మిన్
 కయాచిదాధాయి కటాక్షమాలా || 13.55 ||

సమేయుషీమప్రతిమేన యూనా
 తాం రుక్మిణీం వీక్ష్య విలీనభావా |
 భాగ్యం కిమస్యా ఇతి భావయంతీ
 తదాత్మతాం నూనమలిప్సతాన్యా || 13.56 ||

కక్ష్యానిబంధచ్యవనే సలీలం
 స్తనాహితస్వస్తికబాహుబంధా |
 జగత్పతౌ పశ్యతి జాతభీషా
 ప్రాయస్తదాలింగనమభ్యనైషీత్ || 13.57 ||

రథేన తం రాజపథే ప్రయాంతం
 నిర్వాజసంగేన నిశామయంతీ |
 త్యక్తా నిమేషైరపరాఽన్వకార్షీత్
 చిత్రాంగనానాం సురయోషితాం చ || 13.58 ||

సమీక్షితస్యాపి సహత్వసంగాత్
 దుష్ప్రపలోభాదపి దూయమానా |
 గలద్భిరన్యా వలయప్రసూనైః
 అభ్యర్చనామాతనుతేవ శౌరేః || 13.59 ||

సమానకాంత్యా ప్రియయా సమేతే
 దృష్టే జగద్ధాతరి జాతరాగా |
 ప్రణామయోగ్యేయమితీవ మత్వా
 ప్రాప్తం పదం మేఖలయా పరస్యాః || 13.60 ||

తాసాం తదేకోత్సుకదర్శనానాం
 సమాధిభాజామివ శేముషీణాం |
 అలం ప్రభుః సోఽపి న మాతుమాసీత్
 అపారహర్షాదనఘామవస్థాం || 13.61 ||

అవారుణీసంభవసౌరభైస్త్వైః
 అనన్యసాధ్యాధర బింబరాగైః |
 నిరంజనోపస్థితనేత్రశోభైః
 స పిప్రియే పౌరవధూముఖాభ్యైః || 13.62 ||

స పౌరకన్యాకరవిప్రకీర్ణాన్
 ప్రాయః ప్రతీచ్ఛన్నుపచారలాజాః |
 అచీచరత్ స్యందనమబ్జనేత్రః
 సవ్యాపసవ్యేన గతేన వీధీం || 13.63 ||

కహ్లూరపద్మోత్పలకాంతిచోరైః
 కటాక్షణైః పౌరవధూజనానాం |
 ముగ్ధేందుహాసో ముముదే ముకుందః
 పశ్యన్ ప్రియాం ప్రాపితపుష్పవృష్టిం || 13.64 ||

కృష్ణస్య తాం స్కంధముపఘ్నయంతీం
 సురద్రుమస్యేవ సువర్ణవల్లీం |
 అవేక్ష్య నూనం చతురః పుమర్థాన్
 అనన్యలభ్యానలభంత పౌరాః || 13.65 ||

వక్త్రైః సుధాసో దరకాంతిపూరైః
 కస్తూరికాపత్రకలంకదృశ్యైః |
 అలక్ష్యదేహో విదధుర్మృగాక్ష్యః
 ప్రతుష్టపూర్ణేందుశతాన్ గవాక్షాన్ || 13.66 ||

శుచిస్మితాః సౌ ధతలాంతరస్థాః
 పద్మేక్షణం ప్రేక్ష్య పరిస్ఫురంత్యః |
 శరత్పయోదో దరసంశ్రితానాం
 క్షణద్యుతీనాం ద్యుతిమన్వవిందన్ || 13.67 ||

అపాంగజాలైరసితో త్పలాభైః
 కృష్ణాత్మకం భావమివోద్వమంత్యః |
 వితేనిరే రాజపథే మృగాక్ష్యః
 తదాదృతాం బర్హవితానశోభాం || 13.68 ||

హరేరభిఖ్యామనుపాధిరమ్యాం
 విలోచనైర్వీతనిమేషవిఘ్నేః |
 ఆస్వాదయంత్యః సుదృశస్తదానీం
 అయత్ననిష్ఠితసుధా ఇవాఽఽసన్ || 13.69 ||

అంభోరుహాణామవలేపసీమాం
 కర్ణోత్పలానామపి కాంతికక్ష్యాం |
 విలంఘయంతః సుదృశాం కటాక్షా
 విలిల్విరే కృష్ణమవాప్య లక్ష్యం || 13.70 ||

తమాత్మవంతం పరవిద్యయేవ
 పరాక్రమం తత్పరయేవ లక్ష్యా |
 తమేవ దేవం దయయేవ జుష్టం
 సంమేనిరే తత్త్వవిదః సభార్యం || 13.71 ||

తాం ప్రాప్య చిత్రామివ తారకేశః
 స్తవ్యైః స్తుతో వందిగణైరభౌషైః |
 వివేశ ధామ స్వముదీర్ణధామా
 వైవాహికీం సంపదమాప్తుమిచ్ఛన్ || 13.72 ||

విహారయోగేన విభజ్య యుక్తం
 మిథోఽనురూపం మిథునం తదాద్యం |
 ఉపాచరన్ వ్యోమచరా యథార్హం
 సంప్రీణనైరుత్సవసంవిధానైః || 13.73 ||

సదాఽభిగమ్యైరభిగమ్యమానం
 విశ్రాణనే వైశ్రవణాత్ ప్రభూతం |
 తం శంఖపద్మప్రముఖా మహాంతః
 సిషేవిరే శేవధయః సమేతాః || 13.74 ||

అకృత్స్నసంవేదిని జీవలాకే
 సంగ్రాహాయన్ ధర్మమథాత్మవృత్త్యా |
 ప్రత్యర్చయామాస మునీనుపేతాన్
 ప్రభుః స్వయం ప్రేష్య ఇవోపచారైః || 13.75 ||

అపత్రపావిప్లుతచేతసో యే
 త్యక్త్వా విపక్షం తరసోపసేదుః |
 యథాక్రమం సాత్యకిరుత్సవదౌ
 సంభావయామాస సభాసదస్తాన్ || 13.76 ||

శుభంయవః స్వామిమహోత్సవేన
 స్వారాజ్యమక్షయ్యమివాప్తవంతః |
 దత్తోపచారా వసుదేవదారైః
 పుణ్యాశయాః పౌరజనా జహర్షుః || 13.77 ||

సహోదరన్యస్తభరస్తదాత్మా
 రుక్మాణి రత్నాని చ రౌహిణేయః |
 అదత్త సంతోషవశాదభీక్షం
 వాంఛాధికం వందివనీపకానాం || 13.78 ||

అనన్యభక్తైరనుభావ్యభూమ్నా
 దత్తేక్షణో దానపత్తిధామ్నా |
 సమాహితైః సంమతముద్ధవాద్యైః
 పురోధసాం పూజనమాచచార || 13.79 ||

ఆహన్యమానా ధృతహేమకోణైః
 గంధర్వముఖ్యైరివ గాఢవిద్యైః |
 జాతానునాదా జగతాం త్రయాణాం
 దోషచ్ఛిదో దుందుభయః ప్రణేదుః || 13.80 ||

విభావితం శిక్షితనాట్యవేద్యైః
 ఉద్వాహసంగీతముదారక్లృప్తం |
 ప్రసాదనం దృష్టిమనశ్శ్రుతీనాం
 అదివ్యమాస్కందితదివ్యమాసీత్ || 13.81 ||

లావాణ్యపూరం లలితాంగయష్టైః
 కార్శ్మ్యైశ్చ నిర్వేష్టుమపారయంత్యః |
 అంగాని వధ్వాః కులవృద్ధనార్యః
 ప్రసాధనైరంతరయాంబభూవుః || 13.82 ||

ప్రయుజ్యమానాని తయోర్యథార్హం
 మంగల్యమాల్యాభరణాక్షతాని |
 ప్రాయేణ లోకాభ్యుదయం ప్రదాతుం
 తత్సంగమాత్తాదృశతామకాంక్షః || 13.83 ||

అరాతిపక్షార్ణవమందరాభే
 హస్తే హరేర్యత్తదబంధి సూత్రం |
 తదాదదే స్థానవశాదభిఖ్యాం
 సంవీతనాగేంద్రనిదర్శనీయాం || 13.84 ||

సమేధితస్తస్య వివాహవహ్నిః
 పురోధసా పుణ్యకృదగ్రిమేణ |
 ప్రదక్షిణావృత్తశిఖాకలాపః
 ప్రాయేణ నీరాజనమాతతాన || 13.85 ||

ఆశాస్య లాజాంజలిహోమభాజా
 క్షేమాశిషా కించిదశేషహృద్యం |
 అన్యోన్యమాకేకరసస్మితాక్షా-
 వపశ్యతామాదిమదంపతీ తౌ || 13.86 ||

వైలక్ష్మ్యడోలామివ సంశ్రితానాం
 విలోచనానాం వవృధే విహారైః |
 తయోరనన్యాయదృశవైభవానాం
 అన్యోన్యరాజీవమధువ్రతానాం || 13.87 ||

పరస్పరం పాణిసరోజయోగాత్
 బభూవతుస్తౌ పులకాంచితాంగౌ |
 అస్విద్యతాం చ జ్వలనస్తు మందైః
 అసూత ధూమైరధివాసమాత్రం || 13.88 ||

సమంత్రకం సాక్షిణి హవ్యవాహే
 సఖ్యోచితాం సప్తపదీం భజంతౌ |
 స్వశాసనేన స్వయమన్వయాతాం
 ఆచారమాగంతుకదంపతీనాం || 13.89 ||

అన్వేతు విష్ణుః స్వయమితు్యదీర్య
 ప్రియాం పరాధీన ఇవానుగచ్ఛన్ |
 జాయాపతీనాం జగదుద్భవానాం
 భవ్యాం దశాం భావయతి స్మ నాథః || 13.90 ||

ఆత్మానమేవ స్వయమగ్నిరూపం
 పరిక్రమైః పర్యచరత్స దేవః |
 విశ్వస్య బాహ్యంతరనిత్యవృత్త్యా
 న కర్మ కర్తా చ య ఏవ ఏషాం || 13.91 ||

ప్రదక్షిణేన క్రమణేన తాభ్యాం
 దత్తార్చనో దివ్యవధూవరాభ్యాం |
 నూనం తథాఽఽనర్చ విధూర్ణనేన
 స్వాంతః స్థితౌ వహ్నిరపి స్వయం తౌ || 13.92 ||

తస్యాః సలీలం చరణారవిందం
 కామీ గృహీత్వా కరపంకజాభ్యాం |
 ఆస్థాపయద్యాం దృషదం ముకుందః
 సాఽభూత్ స్వయం మౌలిమణిః శ్రుతీనాం || 13.93 ||

యదత్ర కర్మణ్యయథాకృతం తత్
 స్విష్టం క్రియాదగ్నిరితి బ్రువాణః |
 స్వతేజసా భావితవిశ్వతేజాః
 స్వాహాసఖం దేవముపాస్త దేవః || 13.94 ||

రామస్య సీతేవ రమేవ విష్ణోః
 అముష్య భూయాస్త్యమిహైకపత్నీ |
 ఇత్యూచిషో యాదవవృద్ధదారాన్
 ప్రీతాశయా ప్రైక్షత సా సనాథా || 13.95 ||

వరేణ వంద్యేన సురాసురాణాం
 మంగల్యసీమాంతభువా చ వధ్వా |
 సమీక్షితా బ్రహ్మసుతస్య పత్నీ
 సర్వైరభూత్ సాదరదర్శనీయా || 13.96 ||

తదేకభావా తమనన్యభావం
 నాథప్రియా నాథమనువ్రజంతీ |
 అభీష్టసిద్ధేరధిదేవతేయం
 యద్వా సవిశ్రీతి యథార్థమూచే || 13.97 ||

కృతాశిషం కృష్ణగృహేశ్వరీం తాం
 పురోధసా పుణ్యమనోరథేన |
 సకౌతుకాం కౌతుకినః సురత్నైః
 అభ్యర్చయామాసురమాత్యవృద్ధాః || 13.98 ||

మనుష్యతాం మానయతో విహారైః
 స్వామేవ దేవీముపయచ్ఛతస్తే |
 సమేధతాం మంగలమిత్యుశంతః
 సత్యాశిషస్తం మునయః శశంసుః || 13.99 ||

ప్రదాయ తాభ్యాముపదాః సమీచీః
 ప్రత్యాగతాః స్వాని గృహాణి పౌరాః |
 ఆశాపతీనాం విభవాదనూనాం
 తత్రైవ తే సంపదమన్వభూవన్ || 13.100 ||

స్త్రీపుంసనామ్నా బహుధా విభక్తం
 విశ్వం యయోరేవ విభూతిమాహుః |
 నయో జహౌ ద్వారవతీం న తాభ్యాం
 అంగీకృతామాదిమదంపతీభ్యాం || 13.101 ||

వధూసఖే తత్ర జగన్నివాసే
 వసత్యమర్యాదగుణానుభావే |
 తస్మిన్నివాఽఽసీదనపాయభావా
 తస్యాం నగర్యామపి రుక్మిణీ శ్రీః || 13.102 ||

తస్యాః కటాక్షైర్విహితాభిషేకః
 తద్బాహునా కల్పితకంఠమాల్యః |
 అవాప శోభామధికాం ముకుందః
 సౌభాగ్యసింహాసనసార్యభౌమిం || 13.103 ||

కదంబగోలశ్రియమాక్షిపంతం
 కందర్పరూపో దయపూర్వరూపం |
 ప్రియాపరిష్వంగరసేన ధన్యం
 ప్రీతాశయో బహ్వామతా త్మదేహం || 13.104 ||

తాం ప్రాప్య కృష్ణః ప్రభుతామివ స్వాం
 మనఃప్రసూతేరివ మంత్రసిద్ధిం |
 ఆసీదభీతైః సహసాఽభిగమ్యా
 మిత్రైరమిత్రైరపి సాపరాధైః || 13.105 ||

శ్రీవత్ససంస్థానజుషా ప్రకృత్యా
 స్థానేన చిహ్నేన చ లక్షణీయౌ |
 దృష్టావభీష్టం భజతాం దదాతే
 జగత్పతీ తావిహ దంపతీ దౌష్ట్యం || 13.106 ||

న తే మనుష్యా న చ దేవతాస్తే
 ప్రాయేణ తావేవ తథాభవంతౌ ।
 యైరేవమన్యోన్యవిభూషితం తత్
 ద్వంద్వాతిగం ద్వంద్వమవైక్షి ధన్యైః ॥ 13.107 ॥

అథ సముదితహరైరాదృతో మంత్రివృద్ధైః
 సురపతిదయితాభిః స్తూయమానాపదానః ।
 రుచిమివ నిరపాయాం రుక్మిణీం ప్రాప్య హృష్యన్
 యదుపతిరధిచక్రే యాయజుకాధికారం ॥ 13.108 ॥

సుభగముపలబింబే శాతకుంభేఽపి రత్నం
 కనతి విపినభాగే కాలకంఠేఽపి గంగా ।
 వశికన్యపగృహే సా వాసుదేవేఽప్యదీవ్యత్
 న హి భవతి విశేషః క్వాపి నిత్యోన్నతానాం ॥ 13.109 ॥

॥ ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య
 వేదాంతాచార్యస్య
 కృతిషు యాదవాభ్యుదయే మాహాకావ్యే త్రయోదశః ఆ సర్గః ॥